

PROGRAM PORADENSKÝCH SLUŽEB ZŠ KOVÁŘOV

1. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA PORADENSKÝCH SLUŽEB VE ŠKOLE

1.1 Škola zpracovává a uskutečňuje program poradenských služeb ve škole, který zahrnuje popis a vymezení rozsahu činností pedagogických pracovníků podílejících se na poskytování poradenských služeb, preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikany a dalším projevům rizikového chování.

1.2 Poradenské služby ve škole jsou zajišťovány výchovným poradcem, kariérovým poradcem, školním metodikem prevence a jejich konzultačním týmem složeným z vybraných pedagogů školy. Výchovný poradce se věnuje problematice vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně nadaných žáků). Výchovný - kariérový poradce se věnuje problematice kariérového poradenství. Školní metodik prevence pracuje především v oblasti prevence rizikového chování.

1.3 Na poskytování poradenských služeb se dále podílí ředitel školy, třídní učitelé, učitelé pracovních činností, případně další učitelé. Všichni tito pedagogové poskytují metodickou a konzultační podporu žákům a jejich rodičům a vytváří konzultační tým pro poradenské pracovníky školy. Služby poskytované školou jsou koordinovány se školskými poradenskými zařízeními v oblasti.

2. VYMEZENÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB VE ŠKOLE

2.1 poskytování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,

2.2 sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření,

2.3 prevence školní neúspěšnosti,

2.4 kariérové poradenství spojující vzdělávací, informační a poradenskou podporu k vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšímu profesnímu uplatnění,

2.5 podpora vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami,

2.6 podpora vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných,

2.7 průběžná a dlouhodobá péče o žáky s výchovnými či vzdělávacími obtížemi a vytváření příznivého sociálního klimatu pro přijímání kulturních a jiných odlišností ve škole a školském zařízení,

2.8 včasná intervence při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů,

2.9 předcházení všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany a diskriminace,

2.10 průběžné vyhodnocování účinnosti preventivních programů uskutečňovaných školou,

2.11 metodická podpora učitelům při použití psychologických a speciálně pedagogických postupů ve vzdělávací činnosti školy,

2.12 spolupráce a komunikace mezi školou a zákonnými zástupci,

2.13 spolupráce školy při poskytování poradenských služeb se školskými poradenskými zařízeními.

3. CÍLE ŠKOLNÍHO PORADENSKÉHO PRACOVISTĚ

- 3.1 Realizovat preventivní programy na škole a sledovat jejich účinnost
- 3.2 Zajistit kvalitní služby kariérového poradenství pro žáky
- 3.3 Vytvářet podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků mimořádně nadaných
- 3.4 Vytvořit předpoklady pro dlouhodobé snižování neprospěchu žáků
- 3.5 Budovat příznivé sociální klima na škole i v jednotlivých třídách
- 3.6 Zajistit včasnou intervenci při aktuálních problémech žáků a třídních kolektivů
- 3.7 Prohloubit spolupráci a komunikaci mezi školou a rodiči
- 3.8 Koordinovat poradenské služby poskytované školou se službami specializovaných poradenských zařízení, zejména PPP, SPC a úřadů práce
- 3.9 Poskytovat metodickou podporu pedagogickým pracovníkům
- 3.10 Podporovat individuální práci se žáky

4. PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ ŠKOLNÍHO PORADENSKÉHO PRACOVÍŠTĚ

jméno pracovníka	funkce	konzultační hodiny	místnost	e-mail	telefon
Mgr. Petra Baštýřová	výchovný poradce	dle plánu činnosti na aktuální rok	školní poradenské pracoviště (za ředitelnu)	petra.bastyrova@zskovarov.cz	608279654
Mgr. Jaroslav Smrcina	kariérový poradce	dle plánu činnosti na aktuální rok	kabinet fyziky (2. stupeň, 1. patro)	jaroslav.smrcina@zskovarov.cz	608920120
Petra Slivková Štěpánková	školní metodik prevence	dle plánu činnosti na aktuální rok	ŠD II (1. stupeň, přízemí)	petra.slivkova@zskovarov.cz	739715370

5. PODMÍNKY POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB VE ŠKOLE

5.1 PROSTORY A VYBAVENÍ

V naší škole máme samostatnou místnost k poskytování poradenských služeb – školní poradenské pracoviště. Kariérový poradce využívá ke své činnosti také předmětový kabinet (nová budova 1. patro, kabinet fyziky - č. dveří 202). Metodik prevence využívá ke své činnosti také neformální prostředí školní družiny 1 (stará budova přízemí) a kabinet v přízemí 2. stupně. K ukládání dokumentace v listinné podobě slouží všem uzamykatelné skříň. Dokumentace se vydává na základě žádosti odpovědného pracovníka, během zpracování nesmí být ponechána bez dohledu, po ukončení zpracování musí být neprodleně vrácena na určené místo.

5.2 ČASOVÁ DOSTUPNOST SLUŽEB

Každý z poradenských pracovníků má stanoveny pravidelné konzultační hodiny pro žáky, rodiče i ostatní – jejich rozpis je uveden výše. Dostupnost členů konzultačního týmu poradenských pracovníků školy je plánována předem po předchozí dohodě během celého týdne.

5.3 INFORMOVANOST O SLUŽBÁCH

Přehled o poskytovaných poradenských službách, které škola poskytuje žákům a jejich rodičům, je veřejně přístupný na webových stránkách školy.

5.4 PRÁCE S INFORMACEMI A DŮVĚRNÝMI DATY

Informace a důvěrná data o žácích a jejich rodičích, která se poradenští pracovníci školy a členové konzultačního týmu poradenských pracovníků školy dozvědí v souvislosti s výkonem své poradenské činnosti, jsou ochraňována v souladu se zákonem o zpracování osobních údajů (č. 110/2019 Sb.), ve znění pozdějších předpisů (GDPR). Poradenští pracovníci školy zejména zachovávají mlčenlivost o skutečnostech týkajících se osobních údajů žáků a zákonných zástupců žáků (citlivým údajem je zdravotní stav žáka) a dbají na to, aby nebyla porušována autorská práva v souvislosti s využíváním software k administrativě i reedukaci.

Podmínkou pro poskytnutí školní poradenské služby nezletilému žákovi je souhlas jeho zákonných zástupců (generální souhlas). Souhlas není potřeba v případech, kdy je ohroženo duševní nebo tělesné zdraví dítěte nebo osob v jeho okolí a v případech, kdy soud požádá o psychologické vyšetření žáka.

5.5 PŘEVOD DOKUMENTACE A NÁSTROJOVÉHO VYBAVENÍ

V případě že škola ukončí pracovní smlouvu s pracovníkem poskytujícím poradenskou službu, ředitel školy zajistí předání dokumentace a nástrojového vybavení novému pracovníkovi, případně zajistí předání dokumentace do archivu školy.

5.6 SEZNAM DOKUMENTACE VEDENÉ ŠPP

co	kdo	kde	jak
Seznam žáků se SVP	VP	Školní síť	elektronicky
Plány pedagogické podpory	VP	Školní síť	papírově i el.
Individuální vzdělávací plány	VP	Školní síť	papírově i el.
Evidence individuální péče	ZŘŠ	Školní síť	elektronicky
Doporučení ŠPZ	VP	Poradenské pracoviště	papírově
Zápisy z jednání s rodiči (opatření)	VP, TU, ŠMP	Poradenské pracoviště	papírově
Deník výchovného poradce	VP	Poradenské pracoviště	papírově
Deník metodika prevence - případy	ŠMP	Poradenské pracoviště	papírově
Deník vých. – kariérového poradce	VKP	Poradenské pracoviště	papírově
Komunikace s OSPOD, PČR apod.	VP, ŠMP, ŘŠ	Kancelář	papírově
Agenda programů primární prevence	ŠMP	Poradenské pracoviště	papírově

Záznamy o práci s třídními kolektivy	VP, TU, ŠMP	Školní síť	elektronicky
Deník TU	TU	Poradenské pracoviště	papírově
Krizový plán	ŠMP	sborovny (2x), školní síť	papírově, elektronicky
Manuál Co dělat, když...	ŠMP	sborovny (2x)	papírově

5.7 INFORMOVANOST PRACOVNÍKŮ ŠKOLY

V případě výskytu rizikového chování postupují pedagogičtí pracovníci podle Krizového plánu a metodických pokynů MŠMT Co dělat, když.

Pedagogičtí pracovníci jsou seznámeni s Programem poradenských služeb a dokumentací vedené ŠPP v rozsahu příslušícím jejich kompetencím a prováděným činnostem a řídí se jimi. Seznámení se provádí na začátku školního roku a v jeho průběhu dle potřeby.

6. STANDARDNÍ ČINNOSTI PORADENSKÝCH PRACOVNÍKŮ ŠKOLY

Standardní činnost poradenských pracovníků školy zahrnují služby, které jsou poskytovány žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům.

6.1 VÝCHOVNÝ PORADCE

1. OBECNÉ PORADENSKÉ ČINNOSTI:

- **Vyhledávání a orientační šetření** žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a příprava návrhů na další péči o tyto žáky, včetně **spolupráce na přípravě, kontrole a evidenci plánu pedagogické podpory pro žáky** s potřebou podpůrného opatření v 1. stupni.
- **Zprostředkování** vstupní a průběžné **diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání** a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo mimořádně nadané žáky **ve školských poradenských zařízeních**.
- **Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření** pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- **Příprava podmínek** pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, **koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou** a školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků.

2. OBECNÉ METODICKÉ A INFORMAČNÍ ČINNOSTI:

- **Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy:**
 - a) s přípravou a vyhodnocováním plánu pedagogické podpory,
 - b) s naplňováním podpůrných opatření ve vzdělávání žáků se SVP,
 - c) s tvorbou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů,
 - d) v práci s nadanými a mimořádně nadanými žáky.
- **Zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky** a intervence pedagogickým pracovníkům školy.

- **Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy** v otázkách integrace, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými žáky apod.
- **Předávání odborných informací** z oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy.
- **Poskytování informací** o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízení v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb **žákům a jejich zákonným zástupcům**.
- **Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči** dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
- **Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti** výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření.

6.2 KARIÉROVÝ PORADCE

1. OBECNÉ PORADENSKÉ ČINNOSTI:

- **Kariérové poradenství a poradenská pomoc** při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků, tj. zejména:
 - a) **koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství** - kariérovým vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací cesty žáka,
 - b) **základní skupinová šetření k volbě povolání**, administrace, zpracování a interpretace zájmových dotazníků v rámci vlastní odborné kompetence a analýzy preferencí v oblasti volby povolání žáků,
 - c) **individuální šetření k volbě povolání** a individuální poradenství v této oblasti ve spolupráci s třídním učitelem,
 - d) **poradenství zákonným zástupcům** s ohledem na očekávání a předpoklady žáků ve spolupráci s třídním učitelem,
 - e) **spolupráce se školskými poradenskými zařízeními** a středisky výchovné péče při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy,
 - f) zajišťování skupinových návštěv žáků školy v informačních poradenských střediscích krajských poboček Úřadu práce České republiky a poskytování informací žákům a zákonným zástupcům o možnosti individuálního využití informačních služeb těchto středisek,
 - g) poskytování služeb kariérového poradenství žákům cizincům se zřetelem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám.
- Poskytování služeb kariérového poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a zejména pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona.

2. OBECNÉ METODICKÉ A INFORMAČNÍ ČINNOSTI:

- **Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům** školy v otázkách kariérového rozhodování žáků.
- **Předávání odborných informací** z oblasti kariérového poradenství.
- **Poskytování informací** o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízení v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb **žákům a jejich zákonným zástupcům**.
- **Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti** kariérového poradce, navržená a realizovaná opatření.

6.3 ŠKOLNÍ METODIK PREVENCE

1 METODICKÉ A KOORDINAČNÍ ČINNOSTI

- **Koordinace tvorby, kontrola, evaluace a participace při realizaci minimálního preventivního programu školy.**
- **Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci** záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování (např. PEER program).
- **Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy** v oblasti prevence rizikového chování. Vyhledávání a nastavení vhodné podpory směřující k odstranění rizikového chování.
- **Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy** v oblasti prevence rizikového chování.
- **Individuální a skupinová práce se žáky a studenty s obtížemi v adaptaci, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním** a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání.
- **Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených** na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a **na integraci žáků/cizinců**; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisejí s přijímáním odlišnosti.
- **Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy**, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími odbornými pracovišti, zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence rizikového chování.
- **Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci** a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.
- **Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči** specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
- **Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence**, navržená a realizovaná opatření.

2. INFORMAČNÍ ČINNOSTI

- **Zajišťování a předávání odborných informací** o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence **pedagogickým pracovníkům školy.**
- **Prezentace výsledků preventivní práce školy**, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- **Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování**, zejména orgánů státní správy a samosprávy, středisek výchovné péče, poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických zařízení, Policie České republiky, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, nestátních organizací působících v oblasti prevence, center krizové intervence a dalších zařízení, institucí a jednotlivých odborníků.
- **Předávání informací a zpráv o realizovaných preventivních programech** zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy a školskému poradenskému zařízení.
- **Vedení dokumentace, evidence a administrativa** související se standardními činnostmi v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a předávání informací o realizovaných

preventivních programech školy pro potřeby zpracování analýz, statistik a krajských plánů prevence.

3. PORADENSKÉ ČINNOSTI

- **Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům**, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli.
- **Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování** u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole.
- **Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování** ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

7. STANDARDNÍ ČINNOSTI ČLENŮ KONZULTAČNÍHO TÝMU

7.1 TŘÍDNÍ UČITEL

- **motivuje vytvoření vnitřních pravidel třídy**, která jsou v souladu se školním řádem, a **dbá na jejich spravedlivé dodržování** (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě)
- **podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy**
- **zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru** a je garantem spolupráce školy s rodiči žáků třídy
- získává a **udržuje si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy** a o jejich rodinném zázemí
- **spolupracuje s výchovným poradcem při poskytování poradenských služeb** týkajících se rozhodování o další vzdělávací a **profesní dráze** žáků třídy
- **spolupracuje se školním metodikem prevence** na včasném vyhledávání varovných signálů, podílí se na realizaci minimálního preventivního programu, **diagnostikuje vztahy ve třídě**
- **vytváří podmínky pro poskytování podpurných opatření** žákům se speciálními vzdělávacími potřebami ve třídě
- **je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka** (vytváří jej s metodickou podporou výchovného poradce a na tvorbě se podílí i vyučující jiných předmětů)
- **vyhodnocuje poskytování podpurných opatření prvního stupně** ve spolupráci s dalšími vyučujícími
- **ve spolupráci s výchovným poradcem vytváří individuální vzdělávací plán** a při jeho tvorbě koordinuje i vyučující dalších předmětů

7.2 UČITEL

- **dbá na dodržování školního řádu** a vnitřních pravidel
- **úzce spolupracuje s třídním učitelem** při řešení výchovných a vzdělávacích problémů
- **informuje třídního učitele o žácích**, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost
- **vyhledává žáky nadané** a v rámci svého předmětu je podporuje v jejich zájmech, připravuje je na soutěže

- spolupracuje a za svůj předmět vytváří plán pedagogické podpory
- s třídním učitelem vyhodnocuje, případně aktualizuje PLPP za svůj předmět
- podílí se pod vedením výchovného poradce a třídního učitele na vytvoření, případné aktualizaci a realizaci individuálního vzdělávacího plánu

7.3 UČITEL PRACOVNÍCH ČINNOSTÍ 8. - 9. ROČNÍK

- v plném rozsahu zařazuje do výuky pro žáky 8. a 9. ročníku tematický okruh Svět práce (viz ŠVP ZŠ Kovářov)
- motivuje žáky k odpovědnosti za vlastní životní dráhu a k uvědomění si významu vzdělání pro život
- podporuje sebepoznávání a konstruktivní zvažování profesních možností žáků
- pomáhá žákům orientovat se ve světě práce a vzdělávacích příležitostech a vytvářet si představu o nabídce profesních a vzdělávacích možností
- učí je nahlížet na složitost jednotlivých profesí v porovnání s vlastními možnostmi a předpoklady
- seznamuje žáky s možnostmi podpory státu ve sféře zaměstnanosti a v poradenských a zprostředkovatelských službách
- úzce spolupracuje s výchovným – kariérovým poradcem

8. ZAJIŠTĚNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Škola vytváří podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných v souladu se zákonem č. 82/2015 Sb. a s navazujícími právními předpisy. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vzděláváni s využitím podpůrných opatření, která mají kompenzovat jejich speciální vzdělávací potřeby a vyrovnávat jejich obtíže ve vzdělávání. Těmito opatřeními se rozumí nezbytné úpravy a podpora ve vzdělávání, které odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením. Předpokládá se i využívání kompenzačních pomůcek, speciálních pomůcek a učebnic. Podpůrná opatření je možné kombinovat, pokud to vyžadují obtíže žáka.

8.1 POSTUP ŠKOLY PŘI POSKYTOVÁNÍ PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ PRVNÍHO STUPNĚ

Podpůrná opatření 1. stupně poskytuje škola sama, v součinnosti se školním poradenským pracovištěm. Tato podpůrná opatření mají podobu jednak individualizace přístupu k žákovi a jednak tzv. plánu pedagogické podpory. Pokud podpůrná opatření poskytovaná školou nevedou k pozitivní změně, škola nejpozději do 3 měsíců doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení.

Primárně je využita přímá podpora žáka ve výuce (např. přesazení žáka na jiné místo, diferenciací výuky ve skupinách, poskytnutí delšího času na vypracování úkolu, volba typu písemné nebo ústní zkoušky apod.).

Plán pedagogické podpory (PLPP):

- PLPP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učitelem konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce.
- PLPP obsahuje: charakteristiku žáka a jeho obtíží, stanovení cílů rozvoje žáka plánem podpory, podpůrná opatření ve škole - metody výuky a jejich specifikace, organizace výuky, hodnocení žáka,

pomůcky, požadavky na organizaci práce učitelů, podpůrná opatření v rámci domácí přípravy, vyhodnocení účinnosti PLPP.

- Třídní učitel seznámí s PLPP ostatní vyučující, žáka a zákonného zástupce – zajistí podpisy.
- Třídní učitel s výchovným poradcem v daném termínu vyhodnotí PLPP, s hodnocením seznámí zákonného zástupce.
- Dle výsledku hodnocení PLPP doporučí výchovný poradce vyšetření ve školském poradenském zařízení nebo pokračování podpory v rámci PLPP.
- Do doby předání doporučení školským poradenským zařízením škole bude uplatňována stanovená podpora v rámci PLPP.
- Výchovný poradce ukládá PLPP na sdílený disk školy a shromažďuje PLPP v listinné podobě.

8.2 POSTUP ŠKOLY PŘI ZAJIŠŤOVÁNÍ PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ DRUHÉHO AŽ PÁTÉHO STUPNĚ

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Výchovný poradce odpovídá za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami.

Poradenskou pomoc školského poradenského zařízení může využít žák nebo jeho zákonný zástupce také na základě svého uvážení nebo na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci podle jiného právního předpisu. Podpůrná opatření škola poskytuje bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a udělení písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Individuální vzdělávací plán (IVP):

- IVP zpracovává třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem, žákem a zákonným zástupcem.
- IVP je zpracován nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka.
- IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka.
- Třídní učitel seznámí s IVP všechny vyučující žáka. Ti potvrdí seznámení s IVP svým podpisem.
- Třídní učitel a výchovný poradce nejméně jednou ročně vyhodnocují naplňování IVP v součinnosti se školským poradenským zařízením.
- Výchovný poradce ukládá IVP na sdílený disk školy a shromažďuje IVP v listinné podobě.

9. VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH ŽÁKŮ

Vzdělávání dětí, žáků a studentů nadaných a mimořádně nadaných se uskutečňuje v souladu s ustanoveními zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 27/2016 Sb. Za **nadaného žáka** se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za **mimořádně nadaného žáka** se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

9.1 POSTUP ŠKOLY PŘI POSKYTOVÁNÍ PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ NADANÉMU ŽÁKOVÍ

Pokud učitel identifikuje u žáka vyšší nadání, aplikuje podpůrná opatření prvního stupně pro žáky vykazující zvýšené nadání. První stupeň podpůrných opatření v oblasti nadání zajišťuje podporu buď pro žáky, kteří jsou potencionálně mimořádně nadaní (a čekají na potvrzení ŠPZ) nebo se u nich mimořádné nadání nepotvrdí, ale přesto vykazují oproti svým vrstevníkům zvýšené nadání v určitých oblastech.

Příklady podpůrných opatření prvního stupně pro žáky vykazující zvýšené nadání:

- uplatňovat individuální přístup;
- využívat alternativní metody a formy práce;
- obohacovat učivo (v rámci RVP);
- umožnit samostatnou práci v hodinách a alternativní domácí úkoly;
- rozvíjet aktuální úroveň znalostí a dovedností bez ohledu na úroveň dovedností ostatních žáků;
- omezit opakování již zvládnutého učiva;
- vkládat do výuky učivo, které je doplňujícím a rozšiřujícím,
- podporovat samostatnou žákovskou práci v oblasti práce s informacemi,
- respektovat vlastní způsoby řešení problémů;
- nabízet zájmové kroužky
- nabízet a podporovat účast v soutěžích a olympiádách;
- používat alternativní učebnice a pracovní materiály, encyklopedie, odbornou literaturu, speciální výukové počítačové programy, didaktické hry, soupravy pro přírodovědné pokusy a pozorování apod.

9.2 POSTUP ŠKOLY PŘI POSKYTOVÁNÍ PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ MIMOŘÁDNĚ NADANÉMU ŽÁKOVÍ

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou. Při vzdělávání mimořádně nadaných žáků vycházíme důsledně z principů individualizace a vnitřní diference.

Příklady pedagogicko-organizačních úprav při vzdělávání mimořádně nadaných žáků:

- individuální vzdělávací plány (IVP)
- doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů
- zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
- vnitřní diference žáků v některých předmětech
- účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
- přeřazení do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku.

9.3 VZDĚLÁVÁNÍ MIMOŘÁDNĚ NADANÉHO ŽÁKA PODLE IVP

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

IVP obsahuje:

- závěry doporučení školského poradenského zařízení,
- závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a pedagogické diagnostiky, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka, případně vyjádření registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost,
- údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému žákovi,
- vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka, údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úpravu zkoušek,

- seznam doporučených učebních pomůcek, učebnic a materiálů,
- určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování péče o mimořádně nadaného žáka,
- personální zajištění úprav a průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a
- určení pedagogického pracovníka školy pro sledování průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a pro zajištění spolupráce se školským poradenským zařízením.

Individuální vzdělávací plán (IVP):

- IVP zpracovává třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem, žákem a zákonným zástupcem žáka.
- IVP je zpracován nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka.
- IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka.
- Třídní učitel seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka. Všichni potvrdí seznámení s IVP svým podpisem.
- Třídní učitel a výchovný poradce nejméně jednou ročně vyhodnocují naplňování IVP v součinnosti se školským poradenským zařízením.
- Výchovný poradce ukládá IVP na sdílený disk školy a shromažďuje IVP v listinné podobě.

SEZNAM ZKRATEK:

TU – třídní učitel
ŠMP – školní metodik prevence
VP – výchovný poradce
KP – kariérový poradce
ŘŠ – ředitel školy
ŠPP – školní poradenské pracoviště
VK – výchovná komise
SŠ – střední škola
IVP – individuální vzdělávací plán
PLPP – plán individuální podpory
ŠPZ – školské poradenské zařízení
PPP – pedagogicko-psychologická poradna
SPC – speciálně pedagogické centrum
SVP – středisko výchovné péče (dle kontextu)
SVP – speciální vzdělávací potřeby (dle kontextu)
SPU – specifické poruchy učení
LMP – lehké mentální postižení
PAS – poruchy autistického spektra
OSPOD – orgán sociálně právní ochrany dětí

PŘÍLOHY:

- Příloha č. 1 Strategie předcházení školní neúspěšnosti
- Příloha č. 2 Metodika pro třídní učitele k prevenci a řešení výchovných problémů žáků
- Příloha č. 3 Školní program proti šikanování
- Příloha č. 4 Preventivní program

Příloha č. 1

STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

HLAVNÍ PŘÍČINY ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Mezi hlavní příčiny školní neúspěšnosti žáka patří:

- 1) školní nezralost
- 2) nerozpoznané smyslové vady
- 3) akutní nebo chronický chorobný stav
- 4) nízký intelekt
- 5) etnická odlišnost (jiné kulturní vzorce)
- 6) vliv rodiny (zanedbávání, nebo naopak neúměrný tlak, nedostatečně podnětné prostředí)
- 7) vliv školy (stres, negativní motivace)
- 8) specifické poruchy učení
- 9) poruchy řeči (patlavost, kóktavost)
- 10) poruchy chování
- 11) náročné životní situace
- 12) častá absence
- 13) výkyvy v důsledku zrání (puberta)

PREVENCE ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Pokud učitel na základě pedagogické diagnostiky identifikuje riziko školní neúspěšnosti konkrétního žáka, zahajuje v co nejkratším termínu podporu žáka formou podpůrných opatření prvního stupně (přímá podpora ve výuce, případně PLPP). Zároveň o situaci informuje třídního učitele, případně výchovného poradce. Dle povahy obtíží je realizován pohovor se žákem. V případě, že podpůrná opatření prvního stupně nejsou dostačující, výchovný poradce navrhne zákonným zástupcům vyšetření ve školském poradenském zařízení.

Třídní učitel informuje zákonné zástupce vždy při výraznějším zhoršení prospěchu (minimálně o dva stupně). Pokud žák obdrží při čtvrtletním či pololetním hodnocení známku 5 či 4-5, učitel realizuje schůzku s rodičem. Žákům s vysokou absencí nabízí vyučující podporu při zvládnutí zameškané látky - plán dostudování učiva a harmonogram dozkoušení.

ŘEŠENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Sada podpůrných opatření 1. stupně pro žáky ohrožené školní neúspěšností:

- Individuální výuka v podobě doučování (cílem není pouze doplňování učiva, ale také naučit žáka učit se nebo přijít na způsob, kterým si nejsnáze učivo osvojí).
- Spolupráce s rodinou žáka – častější komunikace, konzultace týkající se domácí přípravy a vhodné učební strategie žáka.
- Vycházet z potřeb a limitů rodiny (čím méně funguje spolupráce s rodinou, tím více je nutné posilovat opatření na úrovni školy - možnost podpory žáka v přípravě na školu, využít družinu, volné hodiny ve škole pro přípravu na vyučování).
- Posílení názorně demonstračních a praktických metod výuky.
- Častější individuální kontrola během výuky.
- Nastavení dílčích cílů vzdělávání tak, aby žák mohl prožívat dílčí úspěchy.
- Využití vhodných pomůcek, přehledových tabulek učiva.
- Opakované vrácení se ke klíčovým pojmům a dovednostem.
- Tolerance odlišného pracovního tempa.
- Zadávání dílčích domácích úkolů odpovídajících žakovým vzdělávacím potřebám.

Příloha č. 3

METODIKA PRO TŘÍDNÍ UČITELE K PREVENCI A ŘEŠENÍ VÝCHOVNÝCH PROBLÉMŮ ŽÁKŮ

1. TU se snaží být se žáky třídy co nejvíce (ideálně denně) v kontaktu, aby třídu a žáky v ní znal a zachytil tak všechny změny v chování žáků (např. všímá si případných podivností v chování žáků (např. žák chodí stále vedle učitele, nebo naopak poslední v řadě i v šatně, loudá se, aby nebyl s ostatními žáky v šatně apod.)
2. TU věnuje zvýšenou pozornost žákům z málo podnětného rodinného prostředí, žákům se speciálními vzdělávacími potřebami či jinak znevýhodněným (je s nimi častěji v kontaktu, zajímá se o jejich prospěch a výkyvy v něm apod.)
3. TU si vede záznamy o veškerých problémech řešených ve třídě a (ne)komunikaci s rodiči, které pak mohou být použity v dalším řešení problému (stručný záznam, může být v elektronické i papírové podobě - deník TU, při jednání s rodiči si nechat podepsat domluvené závěry)
4. TU informuje nad běžný rámec přenosu informací zákonné zástupce žáka a sjednává si s nimi schůzku v případě potřeby (např. rizikové chování)
5. TU dbá na pořádek v kmenové třídě i mimo dozor a svou výuku (využívá celou strukturu třídní správy a služeb - organizuje ve třídě žákovské služby a zodpovídá za jejich činnost, kterou kontroluje (tabule, šatna, nástěnka apod.)
6. TU zaznamenává neomluvené absence a neprodleně je řeší se zákonnými zástupci (v případě potřeby svolává výchovnou komisi (při 25 zameškaných neomluvených hodinách má oznamovací povinnost vůči OSPOD)
7. TU ukládá cíleně a odůvodněně kázeňská opatření spadající do jeho kompetence (bližší podmínky udělení i formu popisuje školní řád)
8. TU organizuje v pravidelném intervalu třídnické hodiny (jejich obsahem nejsou pouze administrativní záležitosti, ale také aktivity vedoucí k soudržnosti třídy a zdravému klimatu, TU přitom dodržuje základní pravidla ochrany soukromí a respektování žáka (před třídou se obecně neprojednává nic ze žákova soukromí, i když sám žák informace sdílí)

Příloha č. 5

ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

1. CÍL PROGRAMU PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí. Důležité je zaměřit se na oblast komunikace a vztahů mezi žáky ve třídách, a to bez ohledu na to, zda tam k projevům šikany došlo či ne. Všichni pedagogičtí pracovníci musí vnímat vztahy mezi žáky a atmosféru v třídních kolektivech, kde působí, jako nedílnou a velmi důležitou součást své práce.

2. PROJEVY ŠIKANOVÁNÍ

2.1 Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky např. v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Rovněž se může realizovat prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu.

2.2 Důležité znaky šikanování: záměrnost, cílenost, opakování (není podmínkou), nepoměr sil, bezmocnost oběti, nepříjemnost útoku, samoučelnost agrese. Za šikanování se nepovažuje škádlení a agrese, která nemá znaky šikanování (opakování, záměrnost atd.). Například když se tzv. „poperou“ dva přibližně stejně silní žáci kvůli dívce, která se jim oběma líbí, nejde o šikanování, protože tu chybí nepoměr sil, kdy oběť se neumí nebo z různých příčin nemůže bránit.

2.3 Podoby šikanování jsou:

2.3.1 Přímá šikana může mít podobu fyzickou (např. bití, plivání, tahání za vlasy), verbální (např. vulgární nadávky, zraňující komentáře k rase, národnosti, etnicitě, náboženství nebo sexualitě, výhrůžky, násilné a manipulativní příkazy); nebo neverbální (např. urážlivá gesta a zvuky, zírání, používání zastrašujících nebo výhrůžných výrazů ve tváři, nebo v řeči těla, ničení/schovávání/kradení věcí nebo učebních pomůcek).

2.3.2 Nepřímá šikana má za cíl způsobit emocionální a psychologické utrpení a poškodit sociální status oběti. Tato šikana je vykonávána způsobem, kdy útočník působí bolest tak, aby to vypadalo, že žádný takový záměr ve skutečnosti nemá. Hlavní agresor k útoku často využívá prostředníka, neútočí přímo. Nepřímá šikana je většinou nefyzická, nicméně v některých případech může být také třetí strana manipulována do situace, kdy má zapříčinit fyzické ublížení. Nefyzické formy nepřímé šikany pak mohou zahrnovat záměrnou ignoraci nebo izolování žáka nebo učitele rozšiřování zákeřných pomluv a lží, neoprávněná nařčení ze sexuálního obtěžování nebo nespravedlivého hodnocení (u učitele), ničení pověsti a reputace, ponižování před ostatními žáky i pedagogy, nepříjemné sexuální provokace.

2.3.3 Jednou z nejčastějších forem šikany je také elektronická šikana, tj. **kyberšikana**, která může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, jako je youtube.com, spoluzaci.cz nebo facebook.com apod., prezentace

zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhružných koláží s tváří žáka nebo učitele či příslušníků jeho rodiny, výhružné SMS nebo e-maily apod. Oproti šikaně tváří v tvář má kyberšikana ze své podstaty mnohem větší dosah, čímž ještě více zhoršuje prožívání oběti. Pokud je oběť šikanována ve třídě, svědky pomluv, nadávek, posmívání a ztrapňování je maximálně několik desítek lidí. V prostředí internetu může být svědkem (ale i útočníkem) stejného chování i několik desítek tisíc lidí. Kyberšikana bývá u dětí školního věku často doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany. Je tedy důležité při řešení prověřit případné souvislosti s klasickou šikanou. Tedy pokud probíhá klasická šikana (např. nadávky, ponižování), je nutné zjistit situaci oběti v kyberprostoru (mobil, profil, chat apod.) a naopak. Škola se kyberšikanou zabývá vždy, když se o ní dozví. Základním úkolem musí být zmapování konkrétního případu, které škole pomůže rozhodnout se pro správný postup řešení

2.4 Příklady nepřímých a přímých znaků šikanování jsou:

2.4.1 Přímé varovné signály šikanování mohou být např.:

- Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet;
- Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávislným, nebo pohrdavým tónem;
- Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil;
- Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem;
- Skutečnost, že se žák podřizuje ponižujícím a panovačným příkazům spolužáků;
- Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k nucení spoluúčasti na nich;
- Honění, strkání, štouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí;
- Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout;
- Žák se snaží bránit cestou zvýšené agrese, podrážděnosti, odmítání učitelům apod.

2.4.2 Nepřímé varovné znaky šikanování mohou být např.:

- Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními, o přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.
- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.
- Stává se uzavřeným.
- Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- Zašpiněný nebo poškozený oděv.
- Stále postrádá nějaké své věci.
- Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- Odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

2.5 Zkrácený popis stádií šikanování:

Školní šikanování je nemoc skupinové demokracie a má svůj zákonitý vnitřní vývoj. První stadium se v podstatě odehrává v jakékoliv skupině. Všude je někdo neoblíbený nebo nevlivný, na jehož úkor je se dělají „legrácky“. Pak to ale jde dál, skupina si najde jakéhosi „otloukánka“. Třetí stadium je už klíčové,

kdy se vydělí jádro útočníků a systematicky začne šikanovat nejvhodnější oběti. Do této chvíle lze věci jasně řešit. Následně ale dojde k bodu zlomu, kdy se šikanování stane nepsaným zákonem i pro opravdu slušné děti a celá skupina se stává krutou. V pátém stadiu – totalitě – se stane šikanování skupinovým programem.

2.5.1 První stadium: Zrod ostrakismu

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

2.5.2 Druhé stadium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace

V zátěžových situacích (což může být i školou vytvářené konkurenční prostředí), kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizováni žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese. Stupňování agrese může být dáno také neřešením předchozí situace ...

2.5.3 Třetí stadium (klíčový moment): Vytvoření jádra

Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šířitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Třída ví, o koho jde. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejnižší, tedy ti „slabí“. Svým způsobem platí „raději on, než já“.

2.5.4 Čtvrté stadium: Většina přijímá normy

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. Platí „Buď jsi s námi, nebo proti nám.“ U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

2.5.5 Páté stadium: Totalita neboli dokonalá šikana

Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které jsem pro přehlednost označil jako „otrokáře“ a „otroky“. Jedni mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná. Ve čtvrtém a pátém stadiu hrozí reálné riziko prorůstání parastruktury šikany do oficiální školní struktury. Stává se to v případě, kdy iniciátor šikanování je sociometrickou hvězdou. Je žákem s výborným prospěchem, má kultivované chování a ochotně pomáhá pedagogovi plnit jeho úkoly.

3. ZÁKONNÁ OPATŘENÍ A ODPOVĚDNOST

3.1 Škola má jednoznačnou odpovědnost za děti a žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování (sociálně patologických jevů). Z tohoto

důvodu pedagogický pracovník šikanování mezi žáky předchází, jeho projevy neprodleně řeší a každé jeho oběti poskytne okamžitou pomoc.

3.2 Škola má ohlašovací povinnost při výskytu šikany v následujících případech:

- dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR;

- dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností anebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí;

- škola ohlašuje orgánu sociálně právní ochrany dětí takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo.

3.3 Z hlediska trestního zákona může šikanování a kyberšikana žáků naplňovat skutkovou podstatu trestných činů vydírání, omezování osobní svobody, zbavení osobní svobody, vydírání, útisku, ublížení na zdraví, loupeže, krádeže, násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci, poškození cizí věci, znásilnění, kuplířství, pohlavní zneužití, nebezpečná vyhrožování, nebezpečné pronásledování (stalking), mučení, nelidské a kruté zacházení, účast na sebevraždě, porušování tajemství dopravovaných zpráv, porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí, pomluva.

3.4 Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřekezení trestného činu (§ 367 TZ). V úvahu přicházejí i další trestné činy jako např. nadřizování (§ 366 TZ) či schvalování trestného činu (§365 TZ), v krajním případě i podněcování (§ 364 TZ).

3.5 Každý pedagogický pracovník školy vede důsledně a systematicky žáky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka a rozvíjí zejména: pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka, respekt k individualitě každého jedince, etické jednání (humanita, tolerance), jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince.

4. PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

4.1 ZMAPOVÁNÍ SITUACE – ANALÝZA A EVALUACE

4.1.1 Školní metodik prevence připraví a vyhodnotí dotazník mapující výskyt šikany na škole dle potřeb.

4.1.2 Škola má vypracovaný systém monitorování šikany a informování žáků o tomto jevu – třídnické hodiny (viz bod 4.6) a primární prevence při výuce (viz bod 4.7).

4.2 MOTIVOVÁNÍ PEDAGOGŮ PRO ZMĚNU

4.2.1 Školní metodik prevence seznamuje pedagogické pracovníky se případy šikany na škole průběžně dle potřeby, minimálně 1x ročně v rámci vyhodnocení PPŠ.

4.2.2 Ředitel školy zajistí, aby byli pedagogičtí pracovníci seznámeni se školním programem proti šikanování – 1x ročně nebo při změně programu. Přiměřeným způsobem jsou s touto problematikou seznamováni i nepedagogičtí pracovníci.

4.3 SPOLEČNÉ VZDĚLÁVÁNÍ A SUPERVIZE VŠECH PEDAGOGŮ

4.2.1 Ředitel školy navrhuje po konzultaci s metodikem prevence v plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků speciální školení, přičemž společné vzdělávání celého sboru má přednost před individuálními semináři.

4.3.2 Každý pracovník, který absolvoval školení týkající se této oblasti, předává informace ostatním pedagogům na nejbližší poradě.

4.3.3 Školní metodik prevence doplňuje a aktualizuje průběžně sdílený prostor (sdílený disk) informacemi z této oblasti.

4.3.4 Důraz je kladen na dobrou komunikaci jednotlivých pracovníků ZŠ a vedení ZŠ a na pružné předávání informací - pravidelně na poradách či průběžně.

4.4 UŽŠÍ REALIZAČNÍ TÝM

Užší realizační tým, který zajišťuje program proti šikanování, tvoří ředitel školy, školní metodik prevence, výchovný poradce.

4.5 SPOLEČNÝ POSTUP PŘI ŘEŠENÍ ŠIKANOVÁNÍ (ŠEST SKUPIN ZÁKLADNÍCH SCÉNÁŘŮ)

V případě podezření na šikanu každý pracovník školy neprodleně oznámí tuto skutečnost školnímu metodikovi prevence a vedení školy. Školní metodik prevence ve spolupráci s vedením školy na podkladě kvalifikovaného odhadu stadia a formy šikanování rozhodne, zda řešení zvládne škola sama, nebo si povolá odborníka specialistu. V případě, že jde o počáteční a obvyklou šikanu, kterou zvládne škola sama, určený pracovník postupuje podle scénáře určeného pro tento typ šikanování. Pokročilé a komplikované šikany škola řeší ve spolupráci s odborníky z venku, zejména z PPP, SVP. Do komplikované šikany řadíme především neobvyklé formy šikany.

Situace, které zvládne škola sama:

- (a) první pomoc pro obvyčejnou počáteční šikanu;
- (b) celková léčba pro řešení prvních dvou stadií šikanování, RTP – Rámcový třídní program.

Scénáře, kdy potřebuje škola pomoc zvenku:

- (c) první pomoc pro komplikovanou počáteční šikanu;
- (d) první pomoc (krizové scénáře) pro obvyčejnou pokročilou šikanu;
- (e) první pomoc (krizové scénáře) pro komplikovanou pokročilou šikanu, např. lynčování;
- (f) celková léčba pro třetí stadium šikanování s běžnou i komplikovanou formou.

První kroky při objevení šikany:

1. Rozhovor s informátory a oběťmi
2. Nalezení vhodných svědků
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
4. Zajistit ochranu obětem
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

4.5.1 SCÉNÁŘ PRO OBYČEJNOU POČÁTEČNÍ ŠIKANU

1) odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany

2) rozhovor s informátory a oběťmi

- přicházejí-li s informací o šikaně rodiče – neměli bychom jejich výpověď zpochybňovat, reagovat obranně (říkat, že to není možné) a vyjadřovat nedůvěru
- domluvit se s rodiči na spolupráci, na způsobu ochrany dítěte, ubezpečit je, že pomůžeme, naznačit příští kroky

- o rozhovoru s obětí by neměli vědět ostatní žáci – je třeba ji chránit před možnou pomstou agresorů a nebezpečím odmítnutí třídou

3) nalezení vhodných svědků

- ve spolupráci s informátory a oběťmi vytipujeme členy skupiny, kteří budou pravdivě vypovídat: žáci, kteří s obětí kamarádí, sympatizují, nebo ji alespoň neodmítají, žáci nezávislí na agresorech, kteří nepřijímají normy šikanování

4) individuální rozhovory se svědky

- nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků, hrubou chybou je konfrontace oběti s agresory
- rozhovory organizujeme tak, aby o nich druzí nevěděli – bezpečnost svědků, hledáme odpovědi na otázky co, kdy, kde a jak se stalo

- mezi základní otázky taktiky vyšetřování patří:

Kdo je obětí, popřípadě kolik je obětí?

Kdo je agresorem, popřípadě kolik je agresorů?

Kdo z nich je iniciátor, kdo je aktivní účastník šikanování a kdo je obětí i agresorem?

Co, kdy kde a jak dělali agresori konkrétním obětím?

K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo?

Jak dlouho šikanování trvá?

- důkladný a podrobný popis násilného chování je důležitý pro úspěšné uplatnění metody vnějšího nátlaku, zároveň jde i o ochranu před stížnostmi rodičů agresorů:

1. Co se stalo? (jádro příběhu)

2. Kde se to stalo? (místo)

3. Kdy se to stalo? (čas a alibi)

4. Proč? (motiv)

5. Kdo to spáchal? (podezřelí a pachatelé)

6. Jak to spáchal? (způsob jednání)

7. Čím to spáchal? (zbraně, nástroje)

8. Komu se to stalo? (oběti)

9. Kdo nám to řekl? (svědkové)

- nejvhodnější je provést písemný zápis z těchto rozhovorů

5) ochrana oběti

- do doby, než se vše vyřeší – zajistit zvýšený dozor, zorganizování bezpečných příchodů a odchodů dítěte do a ze školy, v závažném případě ponechat doma

6) předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru:

a) Rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)

b) Rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)

- význam: paralyzování agrese vůči bližním – princip „přítlačení ke zdi“ – při jakémkoliv náznaku šikanování bude potrestání přísnější; předjímání komplikací s rodiči – potřebujeme pádné důkazy – vhodné, aby útočníci svou výpověď napsali a podepsali

7) realizace vhodné metody

ad a) metoda usmíření = místo donucení k vnější poslušnosti se sleduje vnitřní proměna vztahů mezi obětí a agresory. Je akcentováno řešení problému, tedy rozmrznutí agresivního postoje, domluva, usmíření mezi aktéry šikanování. Nastupuje řízení společné hledání nápravy místo trestu. Usmíření lze zpečetit dobrovolným odčiněním škod, které je přijatelné pro všechny.

ad b) metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči) = záměrem je přinutit trestem a strachem viníky k zastavení agresivního chování a k dodržování oficiálních norem. Individuální nebo komisionální pohovor, kde se rozhoduje o udělení výchovného opatření.

8) třídní hodina

ad a) Efekt metody usmíření – posouzení společného úsilí

ad b) Oznámení o potrestání agresorů informování celé třídy o potrestání útočníků

9) rozhovor s rodiči oběti

- informace o zjištěných a závěrech školy, domluvení dalších opatření

10) třídní schůzka

- potřeba informovat rodiče, že ve třídě byla šikana, kterou škola řešila; u metody usmíření možno na pravidelné schůzce, u pokročilých šikan – schůzka mimořádná

11) práce s celou třídou

- nejlepší prevencí je budovat trvale a systematicky kamarádké a bezpečné vztahy v celé třídě; ke změně vztahů ve třídě možno využít spolupráci s profesionály ze školských poradenských zařízení (PPP, SVP apod.)

4.5.2 SCÉNÁŘ PRO OBYČEJNOU POKROČILOU ŠIKANU

Postup obdobný jako ve scénáři 5.5.1

Taktika vyšetřování u pokročilých šikan vyžaduje vysoce odborné a psychologicky „tvrdší“ postupy. Organizovaný odpor proti rozkrytí tu bývá mimořádně silný. Je třeba proto používat speciální diagnostické metody zaměřené na vztahy a postoje žáků a na ověřování pravdivosti výpovědí. Nezbytná je práce s neverbálními technikami a výslechovými praktikami.

Nejvýraznější rozdíl ve vyšetřování pokročilých šikan oproti těm počátečním spočívá v tom, že zde nebývá často ani jeden vhodný svědek. Všichni nebo téměř všichni lžou a zapírají. Běžné jsou křivé výpovědi a falešní svědkové. Nehledáme tedy většinou vhodné svědky, ale nejslabší články v řetězu skupinové lži. Vzácnou výjimkou je existence tzv. bílých vran, tedy žáků, kteří odolali velkému konformnímu tlaku skupiny, nesouhlasí s násilím a mají s oběťmi soucit.

Změny ve strategii vyšetřování - proti počáteční šikaně nalezneme značné rozdíly:

- individuální rozhovory s falešnými svědky doplníme o jejich vzájemné konfrontace
- ochrana oběti musí někdy nastat hned na počátku, oběť musíme dostat bezpečně domů ještě před koncem vyučování, oběť pak zůstává doma, dokud není nebezpečí zažehnáno.
- rozhovor realizujeme pouze s agresory a bývá doplněn konfrontací mezi útočníky, pokud máme jednoznačné důkazy, lze přejít rovnou ke komisionálnímu rozhovoru

Intervence jsou limitovány:

- nelze využít v žádném případě metodu usmíření, ale výhradně metodu vnějšího nátlaku, ta může být doprovázena na podkladě vyšetřování policie doprovázena zahájením trestního řízení
- nejde dělat pohovor v neoficiální skupince, ale pouze v rámci orgánů školy

4.5.3 CELKOVÁ LÉČBA PRO ŘEŠENÍ PRVNÍCH DVOU STADIÍ ŠIKANOVÁNÍ - RTP RÁMCOVÝ TŘÍDNÍ PROGRAM

1. Informace - informace o problému ve třídě můžeme získat z různých zdrojů (rodiče, jiné oznámení škole, vlastní pozorování). Máme-li informace o narušených vztazích (šikanování), nahlásíme vše ŠMP a VP, kteří společně zvolí strategii řešení. JE NUTNO CHRÁNIT ZDROJ INFORMACÍ!!!

2. Odhad závažnosti - pro řešení je nutné určit závažnost onemocnění třídního kolektivu: počáteční stadium, pokročilé stadium, neobvyklá forma šikany. Od tohoto se odvíjí skutečnost, zda problém vyřešíme sami, nebo pomocí konzultace s odborníkem, anebo problém již patří odborníkům.

3. Techniky mapující klima ve třídě - klima třídy se dá určit podle technik cílených na tuto problematiku. Výběr technik záleží na pedagogovi, který mapování provádí.

4. Sociometrie - sociometrické šetření slouží ke zmapování situace ve skupině, a to prostřednictvím měření sociálních vztahů uvnitř skupiny, kde se členové bezprostředně znají. Šetření provádí ŠMP.

5. Práce se třídou - pro práci se třídou je vhodné využití komunitního kruhu, který provádí ŠMP, VP, TU - komunitní kruh - jednoduchá metoda sloužící k pojmenování problémů ve třídním klimatu a k nastavení pravidel (je nutná zpětná vazba).

6. Závěrečná zpráva - závěrečnou zprávu vypracovává ŠMP. Zpráva je důvěrná, obsahuje závěr šetření a doporučení pro ozdravení, možná rizika.

7. Informování pedagogů - seznámení pedagogického sboru s problémem - popis dění ve třídě, společné kroků k řešení, role pedagoga v problému

8. Schůzka s rodiči v případě závažnějších forem šikany - písemnou formou vedení školy vyzve zákonné zástupce agresora i oběti k návštěvě školy, svolá „mimořádnou“ schůzku všech rodičů (účast na schůzce TU, VP, ŠMP, ředitel školy), seznámení rodičů s problémem - obecně, ne jmenovitě!, pokud má zákonný zástupce zájem o konkrétní jména, jednáme s ním vždy individuálně

9. Výchovná komise - zákonní zástupci problémových žáků jsou na výchovné komise zváni písemně. Struktura výchovné komise se liší pro agresora a pro oběť.

10. Práce se třídou - prevence:

- pracuje se na ozdravení třídy
- nastaví se nová funkční pravidla třídy
- třídnické hodiny pravidelně jednou za 14 dní, v rámci těchto hodin probíhá intenzivní práce se třídou
- dbáme na bezpečné klima, sledování třídy
- dodržujeme kamarádské vztahy (spolupráce učitel + žáci)
- jednotné a důsledné vystupování pedagogů ve třídě
- pořádáme školní výlety, adaptační pobyty pro stmelení kolektivu

4.5.4 SCÉNÁŘ PRVNÍ POMOCI PRO NEOBÝVKLOU POČÁTEČNÍ ŠIKANU

Její řešení vyžaduje doladění základního postupu, zkušenosti a proto také musí být řešena nezávislým specialistou na šikanu. Je zde nutné promyšleně zorganizovat chráněné rozhovory se svědky a někdy je potřeba úzká spolupráce se sociálním kurátorem. Musíme komplikace ve vnějším obraze zachytit a promyslet, co to znamená pro doladění diagnostiky a nápravy šikany.

4.5.5 ZÁKLADNÍ KRIZOVÝ SCÉNÁŘ PRO VÝBUCH POKROČILÉ ŠIKANY – POPLACHOVÝ PLÁN PRO TZV. ŠKOLNÍ LYNČOVÁNÍ

1) První (alarmující) kroky pomoci

- zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany
- bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí

2) Příprava podmínek pro vyšetřování

- zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy;
- zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi;
- pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře);
- oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům

3) Vyšetřování

- rozhovor s obětí a informátory;
- nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků;
- individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky;
- rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory.

4) Léčba

- metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

4.5.6 CELKOVÁ LÉČBA PRO TŘETÍ STADIUM ŠIKANOVÁNÍ S BĚŽNOU I KOMPLIKOVANOU FORMOU

Vzhledem k velké závažnosti celého problému je nutná úzká spolupráce s nezávislými odborníky na léčení šikany. Již při šetření je nutné dohodnout další postupy léčby s externími spolupracovníky a s jejich pomocí modifikovat Rámcový třídní plán pro danou specifickou situaci. Pravidelně kontrolovat dodržování navržených postupů a konzultovat další vývoj situace ve třídě.

4.6 PRIMÁRNÍ PREVENCE V TŘÍDNICKÝCH HODINÁCH

4.6.1 Třídní učitelé seznámí žáky se školním řádem, při řešení výchovných a vzdělávacích situací odkazují na formulace školního řádu – 1x ročně, průběžně. Žáci jsou poučeni o tom, co je a co není šikana, na koho se mají obrátit, mají-li na šikanu podezření.

4.6.2 Ředitel školy stanoví roční plán třídnických hodin a jejich parametry – 1x ročně.

4.6.3 Třídnické hodiny jsou věnovány diagnostice a budování zdravých vztahů v třídním kolektivu – průběžně.

4.7 PRIMÁRNÍ PREVENCE VE VÝUCE

4.7.1 Téma prevence šikanování je zpracováno do jednotlivých předmětů (prvouka, vlastivěda, výchova ke zdraví, výchova k občanství, tělesná výchova, výtvarná výchova).

4.7.2 Učitelé se soustřeďují na rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky, pracují s pravidly třídy a dynamikou třídního kolektivu, spoluvytvářejí bezpečné prostředí školy.

4.8 PRIMÁRNÍ PREVENCE VE ŠKOLNÍCH I MIMOŠKOLNÍCH PROGRAMECH MIMO VYUČOVÁNÍ

4.8.1 ZŠ provádí prevenci o přestávkách a při všech činnostech organizovaných školou (exkurze, výlety, vycházky, kroužky, školní družina).

4.8.2 Obsahem mimoškolních akcí musí být i budování zdravých vztahů v kolektivu třídy a prevence negativních jevů šikanování. Zodpovídá vedoucí mimoškolní akce při každé akci.

4.8.3 Žáci mají možnost využívat schránku důvěry, konzultace školního metodika prevence, e-mailových adres pracovníků školy.

4.9 OCHRANNÝ REŽIM

4.9.1 Ředitel školy vydá školní řád, který obsahuje pravidla chování ve škole, zakazuje násilí žáků vůči spolužákům a stanoví způsob potrestání.

4.9.2 Ředitel školy zajistí seznámení se školním řádem zaměstnance školy, žáky školy a jejich zákonné zástupce – 1x ročně.

4.9.3 Ředitel školy vydá plán dohledů nad žáky, zaměří se na dohled pedagogů o přestávkách, před začátkem vyučování, a to hlavně v prostorách, kde k šikanování již došlo nebo kde by k němu mohlo docházet – 1x ročně, průběžně.

4.9.4 Školní metodik prevence pravidelně kontroluje schránku důvěry, informace z ní vyhodnocuje, popřípadě předává k řešení – průběžně.

4.9.5 Ředitel školy stanoví minimální kompetence k zajištění bezpečného klimatu ve škole pro všechny skupiny zaměstnanců školy (nepedagogický personál, učitelé, vychovatelé, třídní učitelé, školní metodik prevence, vedení školy, ...) – 1x ročně.

4.10 SPOLUPRÁCE S RODIČI

4.10.1 Ředitel školy zajistí informování rodičů o postupu školy proti šikaně, o možné spolupráci v případě podezření na výskyt šikany:

- webové stránky školy;
- zpravodaj pro rodiče o programu školy proti šikaně,
- informace na pravidelných třídních schůzkách s rodiči;
- možnost kontaktovat kohokoli z pedagogických pracovníků ve škole po předchozí domluvě.

4.11 ŠKOLNÍ PORADENSKÉ SLUŽBY

4.11.1 Ředitel školy zajistí, aby zaměření poradenské služby dle vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb, obsahovala i prevenci sociálně patologických jevů, zejména šikanování.

4.11.2 Ředitel školy zajistí poradenské služby personálně (zodpovědní pracovníci).

4.11.3 Ředitel školy vytvoří podmínky pro poskytování poradenských služeb.

4.12 SPOLUPRÁCE SE SPECIALIZOVANÝMI ZAŘÍZENÍMI

4.12.1 Ředitel školy zajistí, aby při předcházení případům šikany a při jejich řešení spolupracovali zaměstnanci školy s dalšími institucemi a orgány. Jedná se zejména o zaměstnance: vedení školy, školní metodik prevence, výchovný poradce.

4.12.2 Školní metodik prevence zpracuje místně příslušný přehled institucí a organizací včetně kontaktů.

název	kontakt
Pedagogicko-psychologická poradna	382213387, 724831376
OSPOD	382 504 106
Městská policie	382 521 389, 737 104 903
Policie ČR Obvodní oddělení	974 235 730
Metodik prevence při Pedagogicko-psychologické poradně	382213387, 606383129
Krajský školský koordinátor prevence	386 720 756

4.13 VZTAHY SE ŠKOLAMI V OKOLÍ

4.13.1 Projednat s řediteli základních škol regionu spolupráci při řešení šikany, kdy se jí účastní žáci z různých škol.

4.13.2 Projednat s řediteli základních škol regionu předávání informací o problémových žácích při přechodu na jiné školy a dohodnout koordinaci škol při společných akcích (soutěže).

5. PREVENTIVNÍ A KÁZEŇSKÁ OPATŘENÍ

5.1 Za bezpečnost ve škole a v rámci vzdělávání je odpovědný ředitel školy. Při nastalých problémech projevů šikany zastaví ataky žáků a přijme vhodná opatření (kontrola, hospitace v hodinách, otevřenost vůči stížnostem žáků i pracovníků školy, ...). Důležité je řešit situaci v zárodku a nepopírat existenci šikany již při prvních projevech.

5.2 Škola má k dispozici pro zastavení násilí agresorů běžná, ale i mimořádná nápravná opatření:

- výchovná opatření (napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy; podmíněné vyloučení a vyloučení ze školy – nelze použít v případě žáka, který plní povinnou školní docházku);
- snížení známky z chování;
- třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradce zpracuje individuální výchovný program pro žáka;
- vyloučení ze školy při opakování násilí po rozhodnutí výchovné komise – nelze použít v případě žáka, který plní povinnou školní docházku;
- ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení střediska výchovné péče, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu;
- ředitel školy podá návrh orgánu sociálně-právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu

Příloha č. 5

PREVENTIVNÍ PROGRAM

viz samostatný aktuální dokument